

۲۰۱۷/۱۲/۰۴

حسيب حکيم

د توپکسالارانو خودسري او د دوه سره حکومت بی وسي

د آزادی رادیو د راپور له مخې د افغان حکومت یوه باوري سرچینه وايي، د کندهار د غونډې په جوړولو کې د

دغه ولایت امنیه قوماندان جنرال عبدالرازق، د پردې ترشا لویه ونډه لري. دغه سرچینه چې د موضوع د حساسیت له امله یې و نه غوښتل نوم یې په دغه راپور کې واخیستل شي آزادی رادیو ته وویل: «د کندهار امنیه قوماندان د دغه ولایت له ځینو ولسوالیو نه، پنځه سوه کسان، د کندهار غونډې ته بللي دي.»

په ورته وخت کې د ولسي جرگې غړی او د افغانستان د ملي اسلامي غورځنگ د گوند وياند بشير احمد ته پنج چې د کندهار د غونډې يو گډوال دی، د شنبې په ورځ «۱۳۹۶ کال لېنډی لسمه» آزادی رادیو ته وویل، د دغې غونډې ډېری گډونوال چې له نورو ولایتونو کندهار ولایت ته راغلي، هستوگنځی یې د دغه ولایت د امنیه قوماندان قرارگاه ده. ته پنج زیاته کړه: "د امنیه قوماندان مسولیت، د غونډې امنیت، ترتیب او تنظیم دی او زموږ په چارو کې مداخله نه کوي او غونډې ته وینا هم نه کوي، د غونډې کوربان د کندهار مشران دي او قوماندان صاحب هم د دغه ولایت له مشرانو دی او نقش لري، زموږ په اجندا او پلان کې مداخله نه کوي، په ملي موضوعاتو کې چې تفاهم او ملي یووالي ته رسېږي، هغه «قوماندان» همکاري وکړه."

پوښتنه دا ده چې جنرال رازق خو د حکومت یو عالیرتبه مامور او د پولیسو جگپوړی افسر دی چې دنده یې یواځې د کندهار د والی د اوامرو څخه اطاعت کول دي او بس. آیا دا غونډه د کندهار د والی سره په همېرغی کې شوې ده که څنگه؟ که د کندهار والی هم په جریان کې وي نو هغه بیله خبره ده، نو په هغه صورت کې باید مرکزی حکومت له والي صاحب څخه پوښتنه وکړي چې ولې د کندهار امنیتي ارگانونو د توپکسالارانو د غونډې چې د افغانستان د ملی منافعو پر خلاف یې عمل کړی، کوربتوب کړی دی. هغه غونډې چې د بیت المال له پیسو جوړیږي باید د هیواد له منافعو سره په ټکر کې نه وي. دا منو چې د بیان آزادي دا ایجابوي چې خلک او هغه گوندونه چه په اپوزیسیون کې

فعالیت لري خپل مخالف نظریات د غونډو له لارې څرگند کړي او حکومت هم دنده لري چې د دغو غونډو امنیت ونیسي. له بده مرغه چې د کندهار دغونډې ډیرې گډونوال یا دحکومت غړي دي او یا هم د مشرانو او د ولسي جرگې مهم کسان او وکیلان دي. ددوی هدف یواځې دسیسه جوړول، دغلو او مفسدینو څخه یو نوی نظام جوړول او دغه نسبی نظم له منظره وړل دي او بس.

له بده مرغه دافغانستان حکومت دومره بی وسه دی چې والی خو پرېږده حتی دیوه امنیته قومندان دبرطرفه کولو جرئت نلري. ولسمشر غنی یا په بهرني سفرونو بوخت وي یا هم په خپلو ویناوکې په چیغو او باتو اکتفا کوي. ولسمشر تر اوسه ونه توانیده چې د بلخ زورواکی او بدماش والي له خپلې دندې عزل کړي، ولسمشر تر اوسه ونه توانید چې خپل جانی مرستیال چې بشري جنایات یې په نړیواله کچه بی ساري دي، لږ تر لږه محاکمه کړي او همداراز په وروستی پېښه کې چه دافغانستان اجرائیه ریاست دویم مرستیال محمد محقق څرگندونې چې په حقیقت کې د افغانستان بهرني سیاست، ملي گټو، ثبات، امنیت اوناوډه قوانینو سره په ټکر کې وي، هم جدي ونیولې. تېره اونۍ محقق ایران کې د شیعې گانو یوه مذهبي ناسته کې د هغو جنگیالیو ستاېنه کړې وه، چې په عراق او سوريې کې د داعش ډلې خلاف

جگړې ته استول شوي دي. محقق په دې غونډه کې په ډاگه دایران دنیابتې جگړو پلوي وکړه په کومو کې چې افغان شیعې جنگیالي د فاطمیونو لښکر په نامه تر بیرغ لاندې د سوريې د فرعون ظالم حاکم بشار اسد، کوم چې په ملیونونو مظلوم سوریایان یې په خاصه توگه سنی مذهبه مسلمانان د حزب الله، فاطمیونو (افغان هزاره شیعې مذهبه ډله) ، زینیونو (افغان او

پاکستاني شیعې مذهبه ډله) ملیشو او روسی هوايي وحشیانه یرغلونو په نتیجه کې شهیدان کړي دي. محقق دې جگړو ته په اشاره خپلو ایرانی بادرانو ته د «نړیوال استکبار» په مقابل کې د بري مبارکي ورکوي. دلته محقق د افغانستان دیوه جگپوړي چارواکي په توگه په خپلو ناسزا څرگندونو نه یواځې دا چې د ایران د استعماری جگړو چې د سني مذهبه هیوادونو کې پیل کړي، پلوي وکړه، بلکه د افغانستان خلکو چې اضافه له نوي په سلوکې یې سنی مذهبه مسلمانان دي، هم سپکاوی کړی دی. سره له دې چې د ولسمشرۍ ویاند شاه حسین مرتضوي بي بي سي ته وویل "د افغانستان د قوانینو له مخې نورو هیوادونو کې د جگړې په موخه دافغان اتباعو حضور جرم دی او ملاتړ یې هم له افغان نافذه قوانینو سره په ټکر کې راځي. مرتضوی زیاته کړه چې له دې امله تهران کې د بناغلي محقق له لوري شوي څرگندونې څېړل کېږي." خو زه گمان نکوم چې دا وری به شری شي. د دوسره حکومت موقف د ایران د لاسوهنو او دایرانی لاسپوڅو د شومو ارادو په مقابل کې تل چپ پاتې شوی. دافغانستان څو ولایتونه لکه بلخ، هرات او کندهار کې ټول اختیار د زورواکانو په لاس کې دی. د بلخ بدماش زورواکی عظامحمد نور خو څه نا څه د ولایت والی دی، خو د تورن اسماعیل خان واک په هرات کې د والی څخه که اوچت نه دی تیب هم ندی، همداراز په قندهار کې جنرال رازق یواځې د کندهار د امنیتي قومندان دی، ولي دی اوس د کندهار ټول اختیارات لري، دا چې جنرال رازق څوک او څومره ظالم انسان دی، غواړم دا لاندې معلومات تاسو سره شریک کړم:

• عبدالرزاق اڅکزی چې مستعار نوم يې رزاق خان او په کال ۱۳۵۸ د کندهار د سپين بولدک په ولسوالۍ کې زيږيدلی دی، د کندهار په دويم گورگين هم شهرت لري، ويل کېږي چې ده د ټوپکيانو په وخت کې لغړزنی هلک و چې د کندهار ميدان ته نږدې يې د قومندان منصور په پوسته کې شپې تېرولې ، کله چې طالبانو کندهار ونيو منصور په خپل فيجارو موټر کې دريگ په خوا وتبښتيد او غوښتل يې چمن ته واورې په ريگ کې د منصور موټر بند سو او طالبانو ته په لاس ورغی،طالبان منصور اعدام کړ او د ميدان مخې ته يې د ټانگ په ميل راخوړند کړ او رازق چې له منصور سره په فيجارو کې گير شوی و ، ځکه يې پريښود چې بلوغ ته نه ورسيدلی او غيرمکلف و. رازق له هغه وروسته کوټې ته ولاړ هلته د لوچکانو او قاتلانو د باند غزۍ سو او کله چې امريکايان راغلل ، بيرته کندهار ته راغی او امريکايانو ورته په بولدک کې د پي آر تي په تشکيل کې ځای ورکړ.

• رازق په بولدک کې هم سخت ظلمونه او قتلونه وکړل، له دې جملې د چمن د هغو څوارلسو ځوانانو قتل عام د يادولو وړ دی چې د نوروز ميلې ته تللي او بيرته د راگرځيدو په وخت رازق اختطاف کړل او بيا يې مړه جسدونه وموندل سول. که پخوا د رازق د وحشت سيمه يوازې بولدک، ارغسان او معروف وه مگر اوس يې ټول کندهار او حتی زابل ته سرايت کړی دی، رازق د امنيه قومندان په حيث له ټاکل کيدو وروسته د ټول کندهار قدرت په لاس کې اخيستی او د مرنت والي او نورو چارواکو له بي حسی څخه يې بڼه استفاده کړې ده .

• رازق په کندهار باندې بشپړ پوليسي او استبدادي نظام قايم کړی دی، دده ځانگړي استخبارات، ځانگړي څارنوالي او ځانگړي صحرايي محکمه لري ، چې د خپل شخصي وحشي باند د غرو په مرسته هرچا ته يې چې خوبه سي نيسي او بيا يې په ډير قساوت وژني.

• د جنرال رازق د بناري باند د شکنجو شخصي ځايونه د امنيتي حوزو پوستي، په امنيه قومندانۍ کې د نظارت ځاني په نامه کانتينرونه او له منډيگک ماڼۍ سره مخفي زندان دی ، چې د کندهار اوسنی گورگين او د هغه قساوتگر چوکران په کې دانسانيت په ضد جرائم ترسره کوي.

• د جنرال رازق له دغو مخفي زندانونو څخه داسې کيسې راوتلې دي چې سړی يې داوريډلو تاب نلري، د کندهار يو دليسي زده کوونکی چې د رازق وژل سوي جلاد جاجو دناملوم جرم له امله نيولی و، وايي چې په دغو مخفي شکنجه ځايونو کې په انسانانو له ډول ډول شکنجې نيولې تر جنسي تيريو پورې سزاگانې عملي کيږي، ددغو سزاگانو يوه يې په تناسلي اعضاوو پورې د درنو وزنونو څوړندول دي، د رازق له زندانه ژوندي راوتلي ښاريان وايي، چې رازق انسانان بربنډوي، بيا په داسې حال چې ديوال ته يې لوڅ درولی وي، په تناسلي اعضاوو پورې يوکيلوي او سپني څوړندوي، که په يوکيلوي وزن دده خبرو ته ځواب ورنکړي، نو وزن زياتوي او دوه كيلوي کوي همداسې تر لس او پنځلس كيلو پورې وزن اضافه کوي، تر څو گرفتار سوی شخص په نه کړيو جرمونو اعتراف ته مجبور کړي.

• د هستي محمد په نامه د کندهار د شپږمې ناحيې يو اوسيدونکی چې زده کوونکی دی، د جنرال رازق لخوا ورڅخه په همدې ډول په اختطاف کې دلاس درلودلو اعتراف اخيستل سوی او په دې توگه د اختطاف اصلي مجرم ته چې د رازق د باند غزۍ دی برانت ورکول سوی او جرم يې په بي گناه هستي محمد تاوان سوئ.

• د کندهار يو بل اوسيدونکی چې د رازق کسانو ورڅخه په جبر اقرار اخيستی وايي: ما په هيڅ جرم کې لاس نه درلود، د رازق په يوه مربوط زندان کې ډيري شکنجې راکړل سوي خو اقرار مي ونکړ، آخر يې ډوډۍ راباندې

قطعه کړه، څو ورځې يې ډوډۍ رانکړه بله ورځ يې يوه لويه هندوانه راته راوړه، زه چې وری وم ټوله هندوانه مي وخورله، د رازق کسان راغلل جامې يې رانه وايستې لاسونه يې ترشا راوتړل او زما تناسلي آلت يې په يوه ربر باندې مضبوط وتاړه، تر څو بولي ونه کړای سم، ما چې هندوانه ډيره خوړلي وه د بولو کولو ضرورت راته پېښ سو، خو داچې تړل سوی وم نو مټاني مي سخت درد شروع کړ، د همدې درد په حالت کې يې راته وويل چې ومنه دغه خبره چې مور يې درته وايو کله په همدې درد کې به مړ کيږي، ما له سخت درد سره سره ورته اقرار نه کاوو، خو په پای کې بي هوښۍ ته نږدې سوم او د مرگ خطر مي و نوځکه له مرگ څه دنجات له امله مي ورته په دروغو اقرار وکړ.

- دغه بندي وايي د رازق په زندان کې هيڅکله ډير خوراک او څښاک مه کوي کله دغسې ظالمانه سزا به درباندي عملي کوي.

- د کندهار د معاصر گورگين جنرال رازق د شخصي زندانونو او څارنواليو خبره مو وکړه خو دا مو ونه ويل چې د رازق شخصي محکمې چيرې دي؟

- د رازق د محکمو لپاره بايد له ښاره ووځي، ځکه د رازق محکمې ښاري نه بلکې صحرايي محکمې دي په کندهار کې د ريگ او دامان دښتې دغه راز په خاص ډول د ميان کوه سيمه هغه ځايونه دي چې رازق په کې مظلوم کندهاريان چارماری کوي او بيا يې په سکواتورونو تر خاورو لاندې کوي.

- د ميان کوه سيمه اوس مشهوره ده، کله چې د کوم کندهاري زوی يا د کورنۍ کوم بل غړی ورک سي، نو سمدستي يې په ميان کوه کې تلاش کوي، مظلوم پلرونه هره ورځ د خپلو ځوانو زامنو د جسدونو دترلاسه کولو لپاره ميان کوه ته ځي، ترڅو يې په سوري سوري غورځول سوي جسد باندې پېښ سي.

- په ملگرو ملتونو کې د ربروني ضد کمېټې مشر جينز مودويگ د همدې کال د غويي مياشتې په ۲۳ نېټه ويلي: «داسې راپورونه شته چې د کندهار امنيه قومندان جنرال عبد الرزاق شخصاً په خپله مستقيماً د زندانيانو په ربرونه کې لاس لري.

- د ملگرو ملتونو د ربروني ضد کمېټې په راپور کې ويل شوي چې کمېټه د هغو ادعاوو له امله ژوره اندېښنه لري چې وايي د کندهار پوليس له زندانيانو سره زور زياتی کوي لکه دا چې د برېښنا شاتونه ورکوي، د خصيو ټکول، زندی کول او د زندانيانو معدې ته په زور د اوبو ننويستل.

- دغه راز تور لگول شوی چې د کندهار پوليس په يو کسيزه خونو کې د زندانيانو په ساتلو، په زور د ورکولو، له تفکيک پرته د کسانو په نيولو او له قضايي اجرائو پرته په نښتو کې د وسله والو په وژلو کې لاس لري.

- خلاصه رازق خان يواځينی زورواکی ندی چه د مرکزی حکومت پر مخ خند دی. که ولشمر غنی واقعاً غواړي چې ولس پر ده باندې بروسه او اعتماد پيدا کړي، نو غوره به دا وي چې د دې خپلسرو زورواکانو لکه جنرال

رازق، لالی، ظاهر قدیر، همایون همایون، دوستم ، عطا نور او جنگسالار محقق ته د اساسی قانون د احکامو مطابق داسې یو سبق ورکړي، چې په راتلونکي کې هیڅ دولتی مامور، افسر، والی یا هم د ولسي او مشرانو جرگو وکیلان دا جرئت ونکړي چې د یوه منتخب حکومت په مقابل کې له بغاوت څخه کار واخلي. که ولسمشر او حکومت ددې یاغیانو مقابل کې عملي گامونه اوچت نکړي، د حکومت او د خلکو تر منځ به واټن نور هم ډېر سي.

پای

